

01
Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za obrazovanje,
nauku i mlade

6020
P.D. 320
Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за образовање,
науку и младе

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Education, Science and Youth

Broj: 11/03-34-37535-18/20
Sarajevo, 22.10.2020. godine

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r Mirze Čelika, predsjedavajući Skupštine Kantona Sarajevo
-Ovdje-

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje, *dostavlja se*

Zastupnik u Skupštini Kantona Sarajevo **Damir Marjanović** je na 29. radnoj sjednici Skupštine Kantona Sarajevo, održanoj dana 28.09.2020. godine, u okviru tačke dnevnog reda „Poslanička/zastupnička pitanja, inicijative i odgovori“ postavio je zastupničko pitanje:

„U kojoj fazi realizacije se nalaze aktivnosti vezane za sprovođenje kurikularne reforme?“

Odgovor:

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo kontinuirano (pismenom i usmenom korespondencijom sa članovima/članicama predmetnih kurikuluma, dostavljanjem Izvještaja o radu članova/članica predmetnih kurikuluma) prati rad Ekspertne grupe i Stručnog tima koji su zaduženi za realizaciju predmetnih kurikuluma.

Imajući u vidu proglašenje stanja epidemije prouzrokovane pojavom koronavirusa (COVID-19), došlo je do određenih izmjena u radu na predmetnim kurikulumima. Uslovi za rad su bili otežani zbog nemogućnosti fizičkog prisustva članova/članica predmetnih kurikuluma.

S tim u vezi, u prilogu Vam dostavljamo Plan rada na reformi obrazovanja za period januar 2020-december 2020. godine (pridjelog/radna verzija), Izvještaj Ekspertne radne grupe i stručnog tima 2019-2020. godine, Odgovor voditelja Ekspertne radne grupe, Namira Ibrahimovića, na zastupničko pitanje uvaženog zastupnika u Skupštini Kantona Sarajevo Damira Marjanovića.

Prilog:

- *Kao u tekstu.*

S poštovanjem,

MINISTAR

Dostaviti:
1. Naslovu
2. a/a.

web: <http://www.mon.ks.gov.ba>
e-mail: mon@mon.ks.gov.ba
Tel: + 387 (0) 33 562-128
Fax: + 387 (0) 33 562-218

Sarajevo, Reisa Džemaludina Čauševića 1

PLAN RADA NA REFORMI OBRAZOVANJA ZA PERIOD JANUAR 2020 - DECEMBAR 2020. (PRIJEDLOG / RADNA VERZIJA)

Broj plana: 3/2020

Datum: 01.10.2020. godine

S obzirom na proglašenje stanja epidemije u Kantonu Sarajevo uslijed pojave virusa COVID-19, planirana finalizacija predmetnih kurikuluma i popratnih edukacija je morala biti odgođena. Sam rad na predmetnim kurikuluma je dodatno otežan zbog nemogućnosti fizičkog sastajanja svih članova/ca i povećanje obima posla u vezi online nastave. S tim u vezi izvršena je i korekcija prvobitnog plana rada na reformi obrazovanja.

MJESEC	AKTIVNOSTI	ZADUŽENJA	NAPOMENA
Januar 2020.	<ul style="list-style-type: none"> - "Pretresanje" napisanih ishoda u predmetnom kurikulumu - Edukacija o vrednovanju u savremenom kurikulumu - Edukacija Stručnog tima u korištenju online segmenta u radu na predmetnom kurikulumu 	<ul style="list-style-type: none"> - Članice /članovi ERG-a, drugi stručnjaci iz BiH i regije - Prof.dr. Ana Pešikan, Univerzitet u Beogradu - IT ekipa koja je kreirala segment 1 u sklopu projekta OSCE-a 	
Februar 2020.	<ul style="list-style-type: none"> - Pisanje okvirnog dokumenta o vrednovanju i rad sa grupama za izradu predmetnih kurikuluma u kreiranju "sekojje" vrednovanja u svakom predmetnom kurikulumu 	<ul style="list-style-type: none"> - ERG 	
Mart 2020.	<ul style="list-style-type: none"> - Rad na predmetnim kurikuluma 	<ul style="list-style-type: none"> - ERG, Stručni tim, predmetne grupe 	
April 2020.	<ul style="list-style-type: none"> - Edukacija ERG-a i stručnog tima o pisanju segmenta učenja i poučavanje u predmetnom kurikulumu - Rad na segmentu kurikuluma učenja i poučavanje 	<ul style="list-style-type: none"> - Radmila Rangelov-Jusović - Stručni tim, ERG prati 	

Maj 2020.	- Horizontalna povezanost predmetnih kurikuluma + međupredmetne teme	- Stručni tim i ERG
Juni 2020.	- Recenziranje pojedinih predmetnih kurikuluma	- Stručnjaci koji nisu bili dio tima za izradu predmetnog kurikuluma
Juli 2020.	- Edukacija "Uvod u temeljne postavke za izradu predmetnih kurikuluma"	- ERG, OSCE Misija u BiH, prof. Boris Jokić
August 2020.	- Kreiranje teksta okvira vrednovanja za predmetne grupe	- ERG
Septembar 2020.	- Recenziranje svih predmetnih kurikuluma i davanje komentara	- ERG
Oktoibar 2020.	- Edukacija za korištenje online platforme	- OSCE Misija u BiH
Novembar 2020.	- Kreiranje dopune rješenja za članove/ce predmetnih grupa i Stručni tim	- Ministarstvo
Decembar 2020.	- Rad na segmentu kurikuluma vrednovanje	- Stručni tim, ERG prati
	- Priprema edukacije nastavnica i nastavnika koji će u 2021/2022. Predavati u III I VI razredu BJK, HJK, SJK	- Tim za praćenje i nastavnici/e iz eksperimentalnih odjeljenja
	- Rad na segmentu kurikuluma vrednovanje	- Stručni tim, ERG prati
	- Priprema i praćenje edukacije nastavnika/ca matematike u primjeni ishoda učenja	- Ministarstvo i neki od članica/članova ERG-a
	- Rad na segmentu kurikuluma vrednovanje	- Stručni tim, ERG prati

Namir Ibrahimović, voditelj Ekspertne radne grupe

Namir

IZVJEŠTAJ EKSPERTNE RADNE GRUPE I STRUČNOG TIMA 2019-2020. godine

Na reformi obrazovanja Kantona Sarajevo trenutno je angažovano:

- 12 članova/ica Ekspertne radne skupine
- 1 projekt menadžer
- 14 članova/ica Stručnog tima
- 3 članice Tima za praćenje eksperimentalne nastave
- 13 prosvjetnih radnika za provođenje eksperimentalne nastave
- 80 prosvjetnih radnika u 23 predmetne skupine (Arapski jezik, Turski jezik, Bosanski jezik i književnost, Hrvatski jezik i književnost, Srpski jezik i književnost, Engleski jezik, Njemački jezik, Matematika, Informatika, Priroda i Biologija, Moja okolina, Fizika, Hemija i Kultura življenja, Geografija, Društvo, Historija, Muzička kultura, Likovna kultura, Tehnička kultura, Tjelesni i zdravstveni odgoj, Filozofija sa logikom/Sociologija/Kultura religija, Psihologija, Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, DKR, Zdravi životni stilovi)

Ekspertna radna grupa (od aprila 2019.) i Stručni tim (od septembra 2019.) su svojim radom vodili ka realizaciji slijedećeg:

- izrade novih kurikuluma zasnovanih na ishodima učenja,
- usklađivanja dokumenata kurikuluma sa ZJNPP s ishodima učenja
- pilotiranje nove nastavne prakse (uvođenje eksperimentalne škole/odjeljenja)
- praćenje eksperimentalne faze, dokumentovanje i objavljivanje rezultata
- educiranju nastavnica/nastavnika
- promjeni inicijalnog obrazovanja na nastavničkim fakultetima
- poboljšanju nastavničkog standarda i uvjeta za rad u školi

U julu 2019. Ministarstvo je, na osnovu Člana 89. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju KS i Člana 136. Zakona o srednjem obrazovanju KS, raspisalo javni poziv za uposlenice i uposlenike osnovnih i srednjih škola koji će biti povučeni iz nastave i u ovoj, 2019/2020. školskoj godini, raditi isključivo na tekstu predmetnih kurikuluma. Javnim pozivom traženo je 16 osoba, za 13 predmeta koji su po obimu izučavanja najprisutniji u obrazovnom sistemu Kantona Sarajevo te mjesto pedagoga-psihologa.

Ministarstvo se odlučilo i pilotirati nastavu usmjerenu na ishode učenja u okviru predmeta BJK, HJK, SJK u 6 osnovnih škola u Kantonu Sarajevo u III i VI razredu. Izabrane su eksperimentalne škole i Tim za praćenje eksperimentalne nastave.

U sljedećim osnovnim školama se izvodi eksperimentalna nastava: OŠ „Vrhbosna“, OŠ „Musa Ćazim Ćatić“, OŠ „Stari Ilijaš“, OŠ „Pofalići“, OŠ „Džemaludin Čaušević“ i OŠ „Mehmedalija Mak Dizdar“. Ukupno je 13 eksperimentalnih odjeljenja.

Kompletan proces prati se na dva nivoa – Tim za praćenje prati stručni nivo rada i pomažu da nastava u eksperimentlanom odjeljenju bude kvalitetna, i istraživački – proMENTE socijalna istraživanja, uz finansijsku podršku Fonda otvoreno društvo, prate efekte rada u eksperimentlanim odjeljenjima.

U oktobru 2019. započet je proces izbora drugih članica i članova koji će honorarno raditi na izradi predmetnih kurikuluma. Formirane su 23 predmetne skupine.

Određen je i rok za izradu svih predmetnih kurikuluma – juni 2020. Ekspertna radna grupa zajedno sa Stručnim timom i članovima/članicama predmetnih grupa je uspješno nastavila rad na finaliziranju predmetnih kurikuluma i s početkom 2020. godine.

Rad na predmetnim kurikulumima Ekspertne radne grupe, Stručnog tima i njihovih predmetnih grupa se pored sastanaka odvija i na posebno kreiranom online okruženju na Google Drive-u kojem svi članovi i članice imaju neometan pristup. Sve izmjene, dorade i sugestije na radnoj dokumentaciji se prate na navedenoj online platformi. Svaka predmetna grupa i član/članica ispred Stručnog tima za određeni predmet, imaju svoje predmetne foldere u kojima postavljaju radni materijal, posljednje verzije predmetnih kurikuluma, materijale sa edukacija i uputstva za rad od strane nadređenih članova/članica Ekspertne radne grupe, dok Ekspertna radna grupa ima pristup svim predmetnim folderima. Na online platformi svi članovi i članice koji učestvuju u kreiranju predmetnih kurikuluma u svako doba mogu pristupiti radnim verzijama svojih kolega i davati komentare i sugestije na do sada urađeni posao.

Planirani su sljedeći koraci u nastavku reforme obrazovanja:

- 1) Izrada programa obuke gimnazijskih profesora BJK, HJK, SJK i obuka (zajedno rade Ministarstvo i Save the Children);
- 2) Edukacija nastavnica i nastavnika matematike u primjeni ishoda učenja. U Kantonu Sarajevo, zahvaljujući pomoći Save the Children, educirano je 10 trenerica i trenera koji bi u toku ove školske godine trebali držati dvanaestodnevnu obuku za odgajateljice i odgajatelje, učiteljice i učitelje, nastavnice i nastavnike, profesorice i profesore. Nakon edukacije, u školskoj 2020/2021. godini planira se pilotiranje nastave matematike usmjerene na ishode učenja u osnovnim i srednjim školama KS. (Ministarstvo i Save the Children);
- 3) STEM i kritičko mišljenje – poznato je da USAID u narednih 5 godina u Kantonu Sarajevo finansira aktivnosti vezane za poboljšanje STEM kompetencija i razvijanja kritičkog mišljenja u obrazovnom sistemu; projekt vodi Save the Children. ERG će nove predmetne kurikulume koji spadaju u STEM pilotirati upravo u okviru ovog programa;
- 4) Edukacija nastavnica i nastavnika iz medijske i informacijske pismenosti, po ugledu na UNESCOV kurikulum medijske i informacijske pismenosti, kako bi i ovaj važan segment

(trenutno jedva vidljivo zastupljen u obrazovanju KS) bio zastupljen u reformiranom obrazovanju.

S obzirom na proglašenje stanja epidemije u Kantonu Sarajevo uslijed pojave virusa COVID-19, planirana finalizacija predmetnih kurikuluma i popratnih edukacija je morala biti odgođena. Sam rad na predmetnim kurikulumima je dodatno otežan zbog nemogućnosti fizičkog sastajanja svih članova/ca i povećanje obima posla u vezi online nastave.

U međuvremenu, Ekspertna radna grupa je u saradnji sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku i mlade KS i OSCE Misijom u BiH uspjela organizovati online edukaciju za sve timove na kojoj je gost predavač bio prof. Boris Jokić (od 2-3. jula 2020. godine). Tema edukacije je „Uvod u temeljne postavke za izradu predmetnih kurikuluma“ s naglaskom na sljedećem:

- Izvještaj o analizi dokumenata kojima se određuju osnovno i srednje opće obrazovanje u Bosni i Hercegovini - na putu od tradicionalnih nastavnih programa ka savremenim kurikulumima zasnovanim na ishodima učenja;
- Temeljne postavke za izradu predmetnih kurikuluma;
- On-line platforma za izradu predmetnih kurikuluma;
- Elementi predmetnog kurikuluma (opis predmeta, ciljevi učenja i podučavanja predmeta, oblasna struktura predmetnog kurikuluma, odgojno-obrazovni ishodi, učenje i podučavanje, vrednovanje u predmetnom kurikulumu).

Ekspertna radna grupa je pripremila i tekst okvira vrednovanja za predmetne grupe koji služi kao upustvo za izradu ovog dijela predmetnog kurikuluma uz online edukaciju za sve članove i članice predmetnih timova, održanoj 21. jula 2020. godine, na kojoj su predavači bili prof. Sandra Muratović i prof. Vanes Mešić.

Prijedlog Ekspertne radne grupe jeste da se nakon isteka Rješenja za rad u predmetnim grupama i isteka Sporazuma za preuzimanje radnika/ca Stručnog tima KS (30.06.2020.godine), članovima i članicama ovih timova ponude nova Rješenja za period 01.10.2020-30.01.2021. kada se planira završiti i posljednja faza izrade predmetnih kurikuluma.

Namir Ibrahimović, voditelj Ekspertne radne grupe

Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo
Reisa Džemaludina Čauševića br. 1
Sarajevo
N/r ministar Anis Krivić

Predmet: Odgovor na zastupničko pitanje - U kojoj fazi realizacije se nalaze aktivnosti vezane za sprovođenje kurikularne reforme?

Poštovani,

s obzirom na proglašenje stanja epidemije u Kantonu Sarajevo uslijed pojave virusa COVID-19, odgodila se i planirana finalizacija predmetnih kurikuluma i popratnih edukacija kurikularne reforme. Sam rad na predmetnim kurikulumima bio je dodatno otežan zbog nemogućnosti fizičkog sastajanja svih članova/ca, kao i povećanja obima posla u vezi online nastave.

U periodu od 15.3.2020. godine imenovani po rješenjima ministarstva su nastavili posao na reformi u manjem obimu i u skladu sa svojim obavezama, a tokom ljetnog raspusta prisustvovali su online edukacijama (pisanje oblasti učenje i poučavanje te vrednovanje u predmetnom kurikulumu, korištenje online platforme za pisanje i objavu predmetnih kurikuluma u organizaciji OSCE Misije u BiH).

Ekspertna radna grupa je detaljno analizirala do sada završena poglavlja predmetnog kurikuluma (opis predmeta, ciljevi i ishodi) i radi na pripremi uputa za članove-ice predmetnih timova kojim će ukazati na potrebne ispravke i ujednačavanje svih predmetnih kurikuluma, a potom ih unijeti na online platformu.

U međuvremenu, predmetni timovi rade na pisanju posljednja 2 poglavlja, učenje i poučavanje te vrednovanje, s rokom izrade do 31.01.2021. godine. Nakon toga planirane su javne rasprave (stručni aktivni, nastavnička vijeća, recenzije stručnjaka...).

S poštovanjem,

Namir Ibrahimović, voditelj Ekspertne radne grupe